

การจัดทำยุทธศาสตร์ร่วมของกองทุนสุขภาพตำบล
สปสช.เขต 12 สงขลา

การประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำแผนงาน โครงการกองทุน
สุขภาพตำบล งานแลกเปลี่ยนเรียนรู้กองทุนสุขภาพตำบล
เขต 12 สงขลา ปี 2560

วันที่ 31 กรกฎาคม 2560- 1 สิงหาคม 2560

จุดหมายของการมีกองทุนสุขภาพตำบล คือ

ชุมชนท้องถิ่นเข้มแข็ง สามารถจัดการระบบสุขภาพชุมชนเองได้

ตัวชี้วัดชุมชนเข้มแข็ง

1. การบริหารจัดการกระบวนการชุมชนเข้มแข็ง การรวมตัวเรียนรู้ ร่วมคิด ร่วมทำและจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ
2. การสร้างความมั่นคงของเศรษฐกิจชุมชน ด้วยการบูรณาการกระบวนการผลิตบนศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชนอย่างสมดุล เน้นการผลิตเพื่อการบริโภคอย่างพอเพียงภายในชุมชน และการสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนในการลงทุนสร้างอาชีพ และรายได้ที่มีการจัดสรรประโยชน์อย่างเป็นธรรมแก่ชุมชน
3. การเสริมสร้างศักยภาพชุมชนในการอยู่ร่วมกับทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างสันติและเกื้อกูลกัน ด้วยการส่งเสริมสิทธิชุมชนและกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการสงวนอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนา ใช้ประโยชน์และเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น

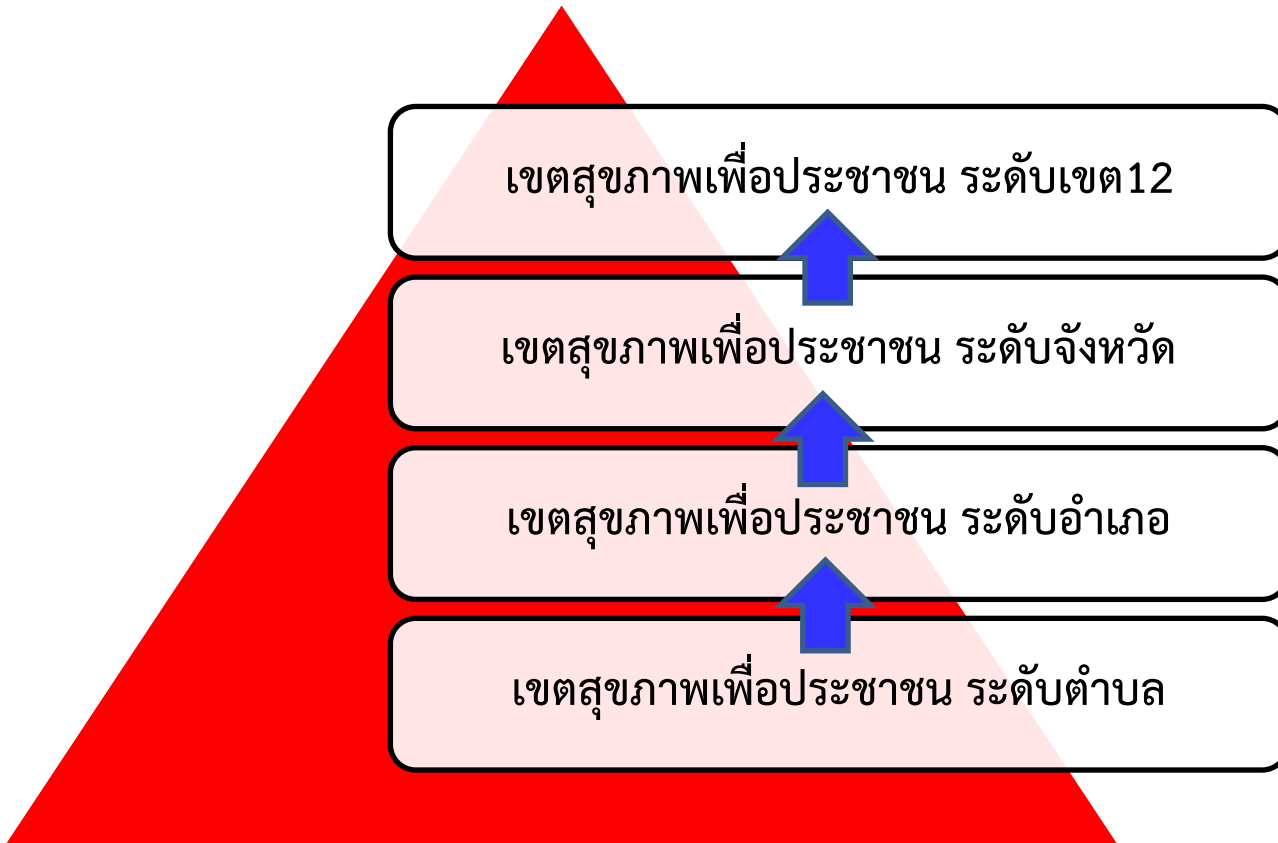
ข้อจำกัดในการดำเนินงานกองทุนตำบล

1. กรรมการกองทุนฯ เข้าใจไม่ตรงกัน ในเรื่องบทบาทกองทุน ทิศทาง แนวทางการดำเนินงานของกองทุน ทั้งนี้ในกลุ่มมือกองทุนฯ เน้นงานในระบบสาธารณสุขเป็นหลัก ยังไม่ครอบคลุมถึงปัจจัยกำหนดสุขภาพ
2. ไม่มีแผนเชิงยุทธศาสตร์
3. ความไม่ชัดเจนในระเบียบการใช้เงิน
4. เครือข่าย กลุ่มในชุมชน ไม่สามารถเข้าถึงกองทุน ส่วนใหญ่โครงการถูกจัดสรรให้ รพ.สต. ท้องถิ่นทำเอง หรือ กลุ่มอื่นๆ
5. ผู้รับผิดชอบโครงการบริหารโครงการไม่ได้ ทั้งการเขียนโครงการ การดำเนินงาน และ การทำรายงานโดยเฉพาะการเงิน
6. ท้องถิ่นมีภาระงานมาก จึงให้ความสำคัญกับงานกองทุนน้อย

ความร่วมมือ สสส. สปสช. สธ. และ สช.

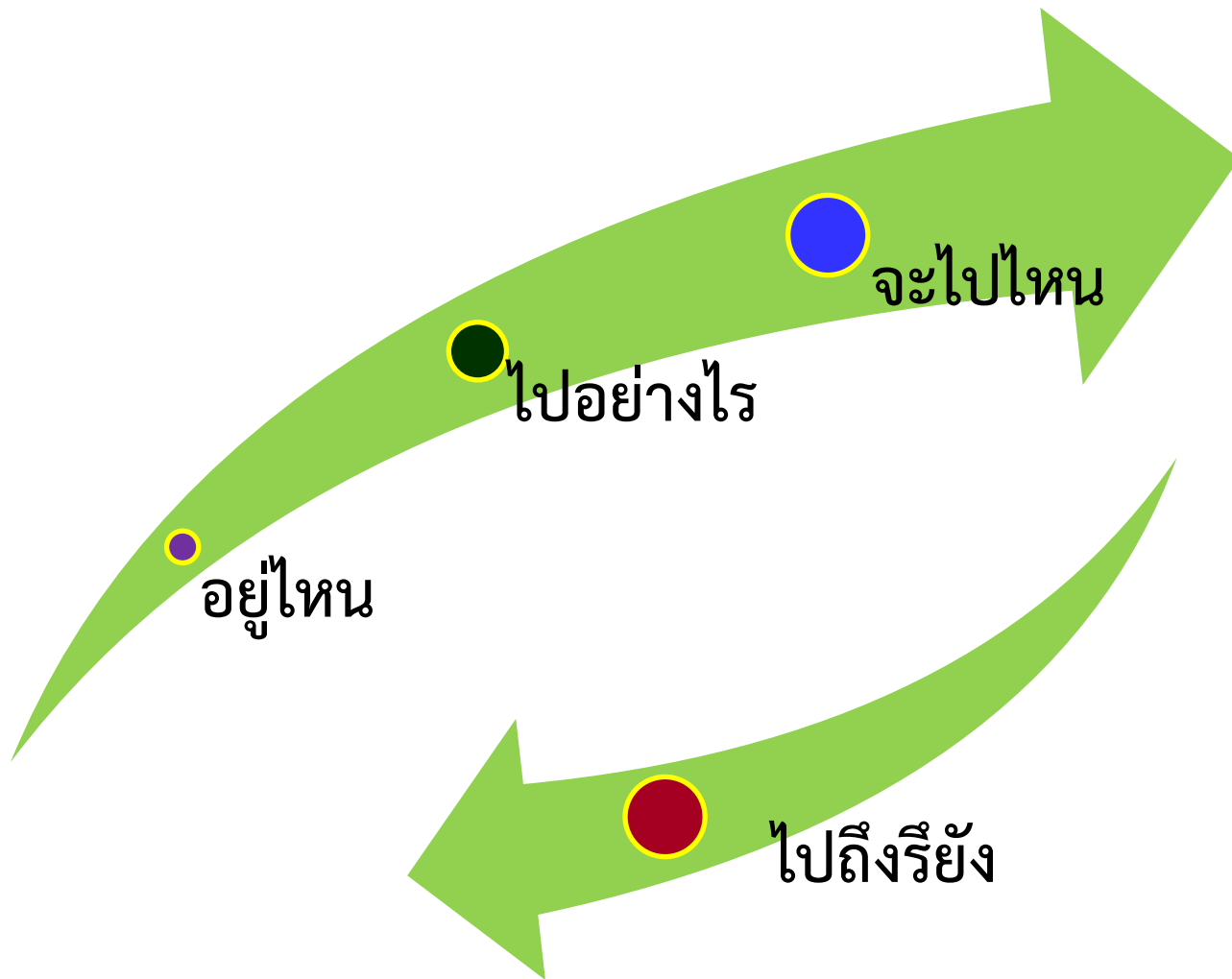
1. จัดทำแผนเขต
2. จัดทำแผน 3-5 ปี การดำเนินงานของแต่ละกองทุน
3. พัฒนา ปรับปรุง คุณภาพโครงการที่กองทุนฯ จะให้การสนับสนุน
4. วางระบบติดตาม ประเมินผล โดยใช้โปรแกรม Online
5. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อยกระดับความร่วมมือ และขีดความสามารถ
6. การสร้างและพัฒนากลไก
7. การใช้เครื่องมือกระบวนการนโยบายสาธารณะด้านสุขภาพ ธรรมนูญสุขภาพ สมัชชาสุขภาพ การประเมินผลกระทบทางสุขภาพ

เขตสุขภาพ

ยุทธศาสตร์ = แนวทางหรือวิธีสำคัญที่จะบรรลุเป้าหมาย

คำถามเพื่อการจัดการเชิงยุทธศาสตร์

ศาสตร์

สถานการณ์สุขภาพในพื้นที่เป็นอย่างไร
ปัญหาสุขภาพอะไรบ้าง มากน้อยเพียงไร อะไรสำคัญที่สุด
อะไรเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาแต่ละปัญหา
อะไรเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้แก้ปัญหแต่ละปัญหาไม่ได้

ไปไหน

แบบนี้

อยู่ไหน

ไปถึงรึยัง

คนไทยสูญเสียช่วงชีวิตที่จะอยู่อย่างมีความสุข ไปถึง 10.2 ล้านปี หรือ 10.2 ล้าน DALY

สำหรับปัจจัยเสี่ยงห้าอันดับแรก

ชายไทย

การบริโภคแอลกอฮอล์ ร้อยละ 15.7

การสูบบุหรี่ ร้อยละ 11.3

ความดันโลหิตสูง ร้อยละ 6.2

การไม่สวมหมวกนิรภัย ร้อยละ 5.9

ภาวะคอเลสเตอรอลสูง ร้อยละ 3.1

หญิงไทย

ดัชนีมวลกายสูง (อ้วน) ร้อยละ 7.7

ความดันโลหิตสูง ร้อยละ 6

การมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย ร้อยละ 5.4

ภาวะคอเลสเตอรอลสูง ร้อยละ 3.3

การสูบบุหรี่ ร้อยละ 2.2

สถานการณ์ระบบสุขภาพชุมชน

1. ปัจจัยเสี่ยง เหล้า บุหรี่ สารเสพติด
2. ความปลอดภัยในชุมชน อาชญากรรม อุบัติเหตุ
3. โรคเรื้อรัง
4. โรคติดต่อ
5. อนาถแม่และเด็ก เด็กเยาวชน ครอบครัว
6. ผู้สูงอายุ
7. อาหารและโภชนาการ ไอคิวเด็กต่ำ
8. ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ชยะ
9. อื่นๆ

แผนสธ.20 ปี และ 5 ปี

เป้าหมายเพื่อทำให้คนไทยอายุยืนขึ้นอย่างมีคุณภาพชีวิตที่ดี

เน้นเรื่องการลดโรคที่ทำให้เสียชีวิต ลดพฤติกรรมเสี่ยง เป็นจำนวนมาก

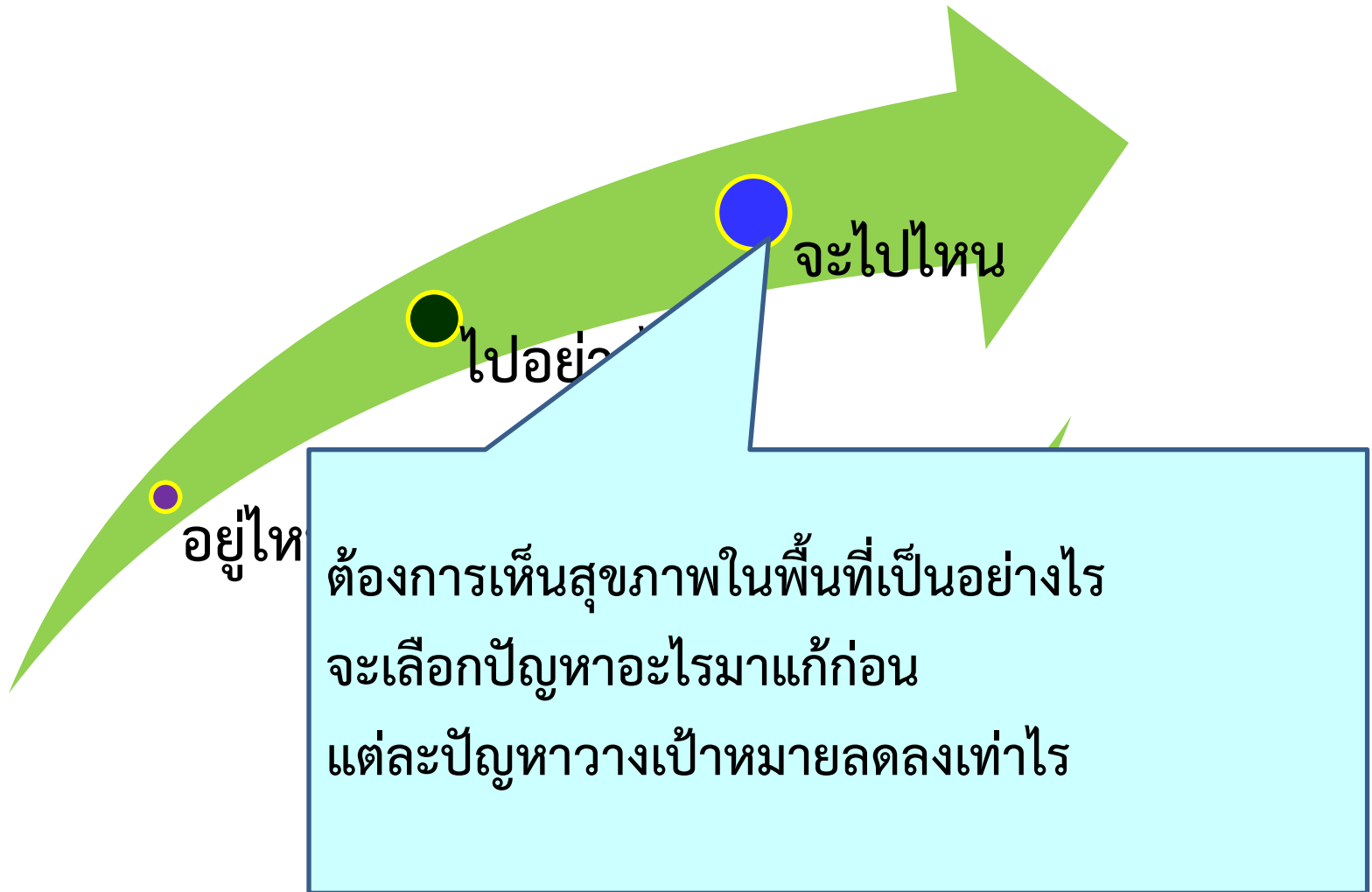
1. โรคหัวใจ โรคหลอดเลือดสมอง โรคมะเร็ง
2. อุบัติเหตุ
3. ลดอาหารหวาน มัน เค็ม งดบุหรี่และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
4. ส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกายและการออกกำลังกาย
5. อาหารและโภชนาการ รับประทานอาหารให้ครบ 5 หมู่
6. การบูรณาการดูแลเด็กปฐมวัยและผู้สูงอายุกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องร่วมกัน
7. ทิมหมอครอบครัวที่เริ่มขับเคลื่อนอย่างจริงจังในปีงบประมาณ 2560 ซึ่งเป็นการพัฒนาระบบปฐมภูมิ
8. นายกฯได้ขอให้กระทรวงฯดูแลในมิติเศรษฐกิจด้วยในการสนับสนุนสมุนไพร และเครื่องมือแพทย์เพื่อให้ไทยพึ่งตนเองได้มากขึ้น

Alcohol vs. Heroin, Other Drugs

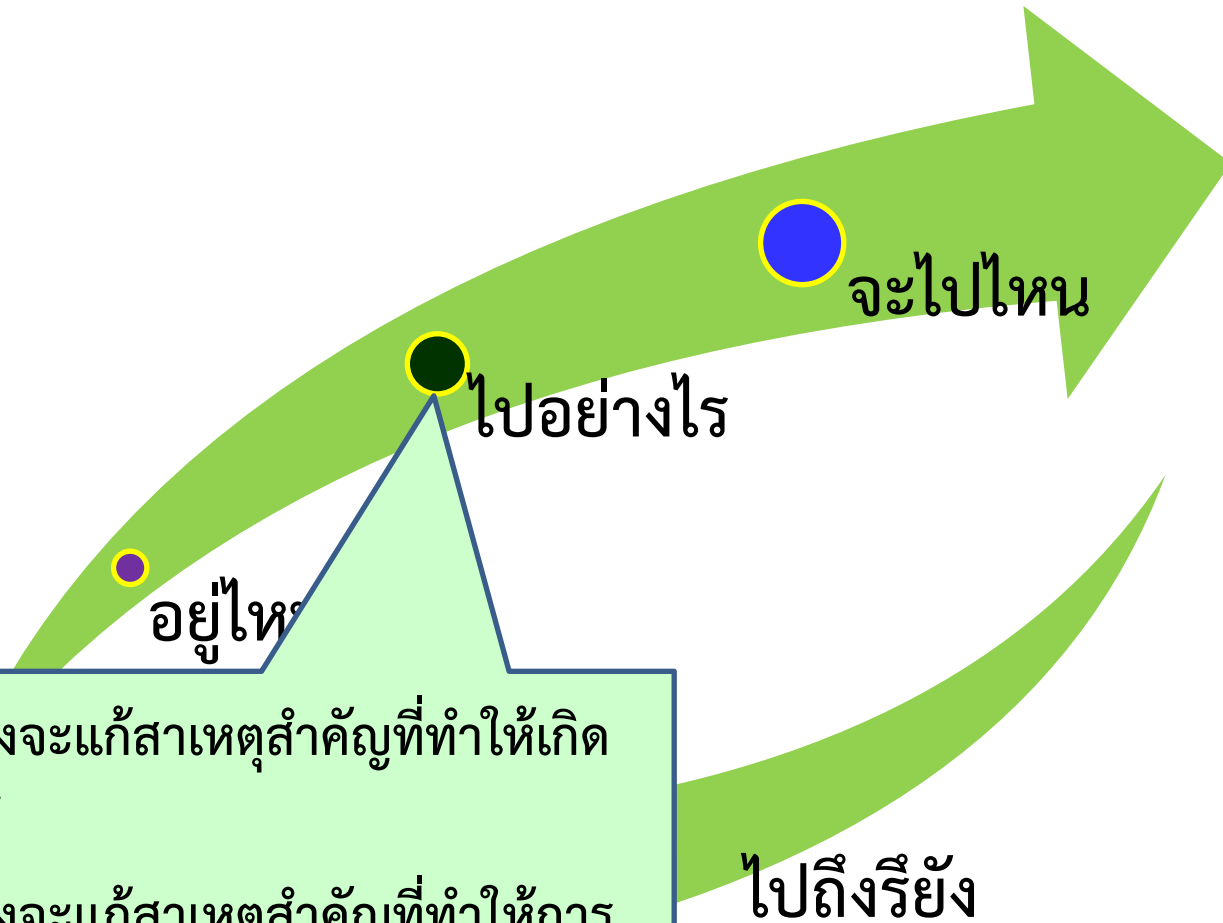
Using the ICSD ratings, Nutt and colleagues rated 20 substances in terms of the overall harm they do. Their results:

Alcohol	72
Heroin	55
Crack	54
Crystal meth	33
Cocaine	27
Tobacco	26
Amphetamine/speed	23
Cannabis (marijuana)	20
GHB	18
Benzodiazepines (e.g. valium)	15
Ketamine	15
Methadone	14
Mephedrone (aka drone, MCAT)	13
Butane	10
Khat	9
Ecstasy	9
Anabolic steroids	9
LSD	7
Buprenorphine	6
Mushrooms	5

คำถามเพื่อการจัดการเชิงยุทธศาสตร์

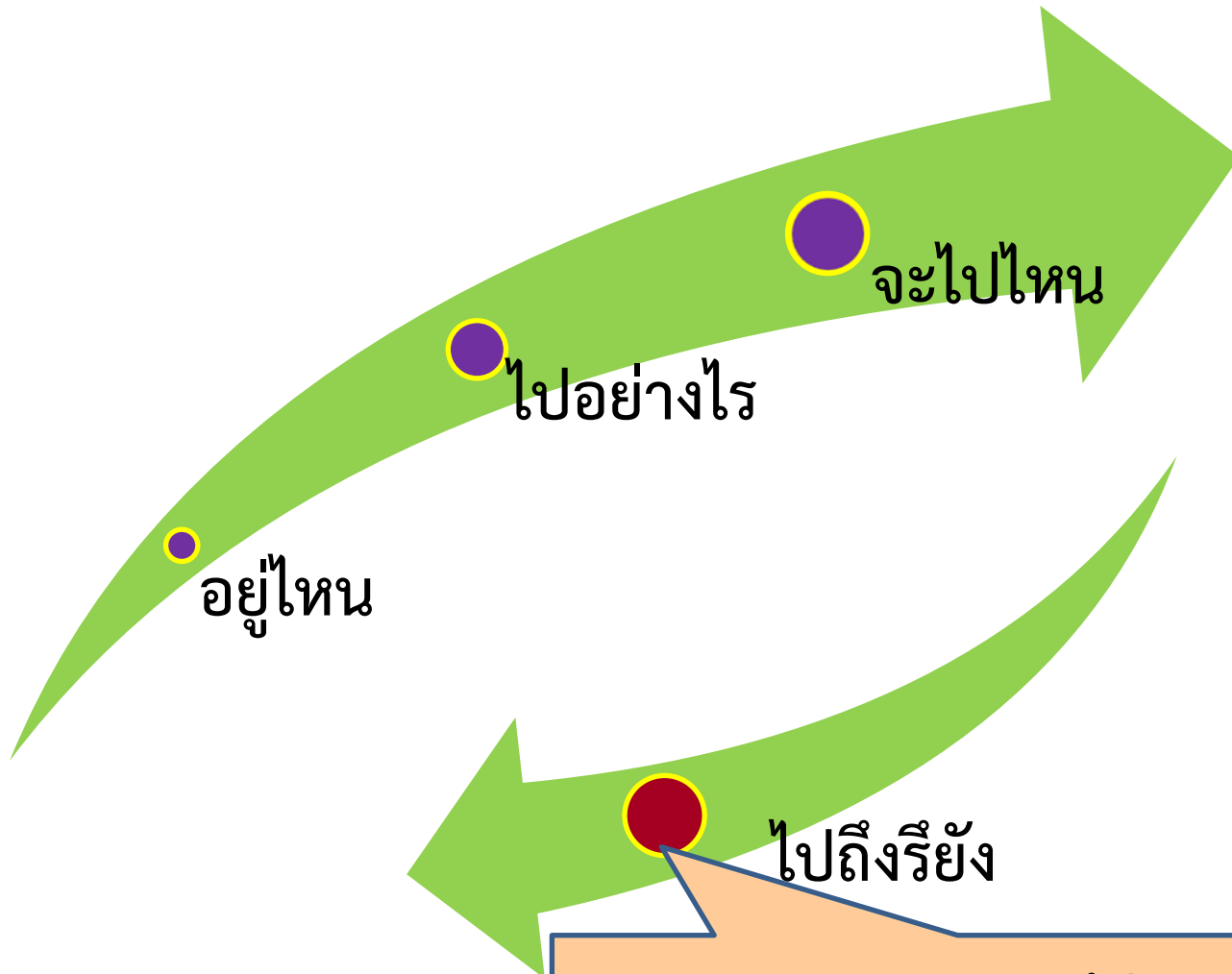
คำถามเพื่อการจัดการเชิงยุทธศาสตร์

จะทำอย่างไรจึงจะแก้สาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดแต่ละปัญหาได้

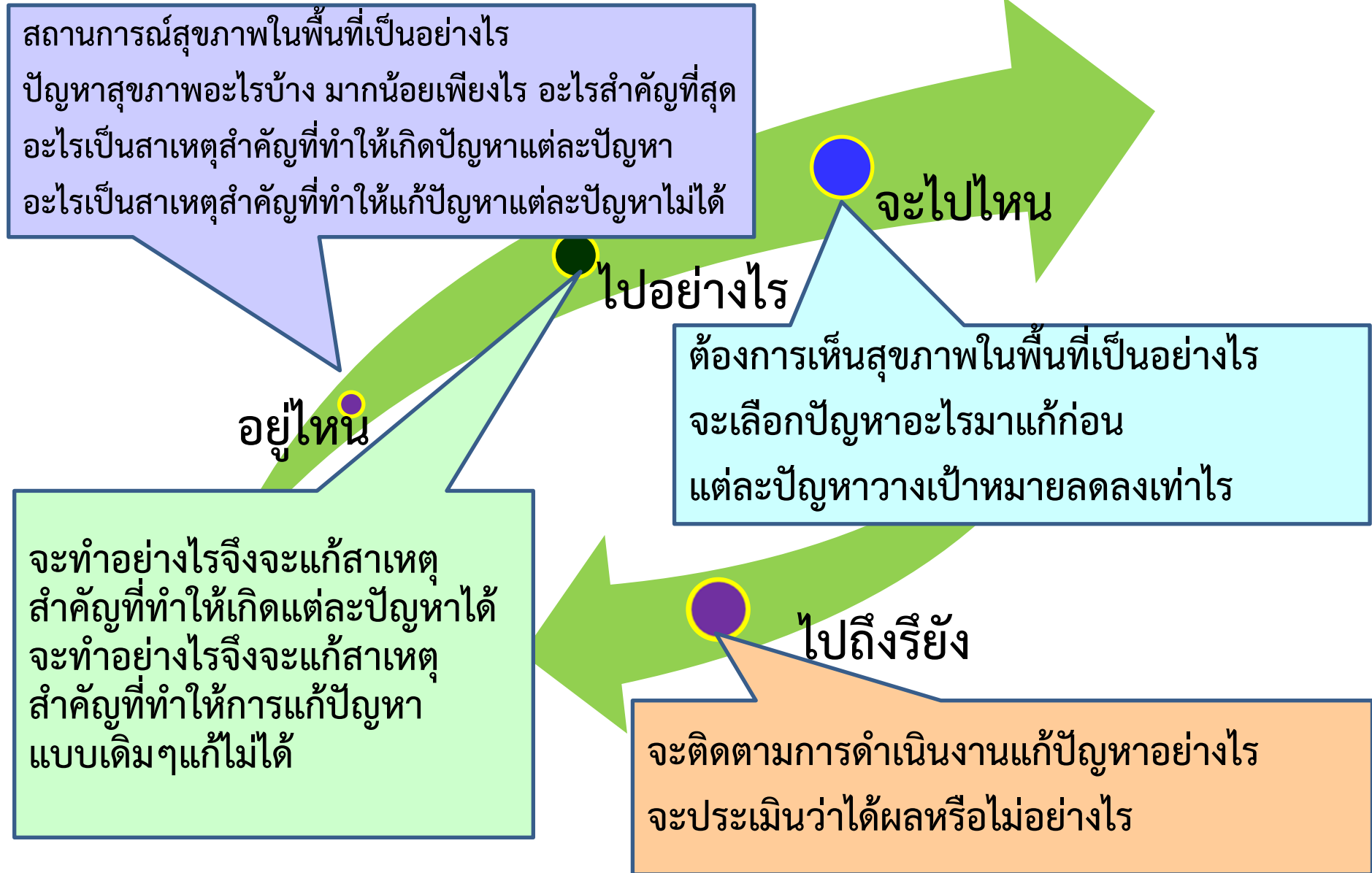
จะทำอย่างไรจึงจะแก้สาเหตุสำคัญที่ทำให้การแก้ปัญหาแบบเดิมๆ แก้ไม่ได้

คำถามเพื่อการจัดการเชิงยุทธศาสตร์

จะติดตามการดำเนินงานแก้ปัญหอย่างไร
จะประเมินว่าได้ผลหรือไม่อย่างไร

คำถามเพื่อการจัดการเชิงยุทธศาสตร์

การจัดทำแผนสุขภาพระดับตำบล

สถานการณ์	ปัญหาสุขภาพอะไรบ้าง มากน้อยเพียงไร อะไรสำคัญที่สุด
	อะไรเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาแต่ละปัญหา
สุขภาพ	อะไรเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้แก้ปัญหแต่ละปัญหาไม่ได้
เป้าหมาย	จะเลือกปัญหาอะไรมาแก้ก่อน
	แต่ละปัญหาวางเป้าหมายลดลงเท่าไร
แผนแยกตาม	จะมีโครงการอะไรที่ไปแก้สาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดแต่ละปัญหาได้
	จะโครงการอะไรที่ไปแก้สาเหตุสำคัญที่ทำให้การแก้ปัญหแบบเดิมๆแก้ไม่ได้
การติดตาม	จะติดตามการดำเนินงานแก้ปัญหอย่างไร
ประเมินผล	จะประเมินว่าได้ผลหรือไม่อย่างไร

การมีกิจกรรมทางกาย

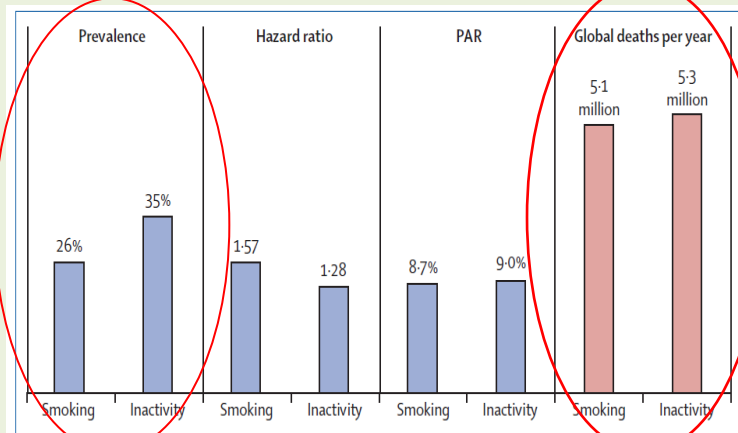
ไม่เพียงพอ

เป็น 1 ใน 4 ปัจจัยเสี่ยง
ที่นำไปสู่การเป็น NCDs

ทั่วโลกเสียชีวิตจากNCDs 36 ล้านคน

การขาดกิจกรรมทางกาย

เป็นสาเหตุของการเสียชีวิต สูงกว่า การสูบบุหรี่

อ้างอิง : Stressing harms of Physical Inactivity to Promote Exercise, The Lancet 2012 p.4

“อัตราการเสียชีวิตของคนไทย
ที่เกี่ยวข้องจาก
การขาดกิจกรรมทางกาย”

Worldwide
9%

Thailand
5.1%

» 5.1% of all deaths in Thailand are due to inactivity.

ร้อยละของคนไทยที่มีกิจกรรมทางกายเพียงพอ...

ในปี **2559** คนไทยมีกิจกรรมทางกาย **ร้อยละ 70.9**

ซึ่งลดลงจากปี 2558 ประมาณร้อยละ **0.8**

แต่ **เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 4.6**

เมื่อเทียบกับ สถิติของปี 2555

เป้าหมาย

80%

(2563)

ปี 2559 :

70.9%

ปี 2558 :

71.7%

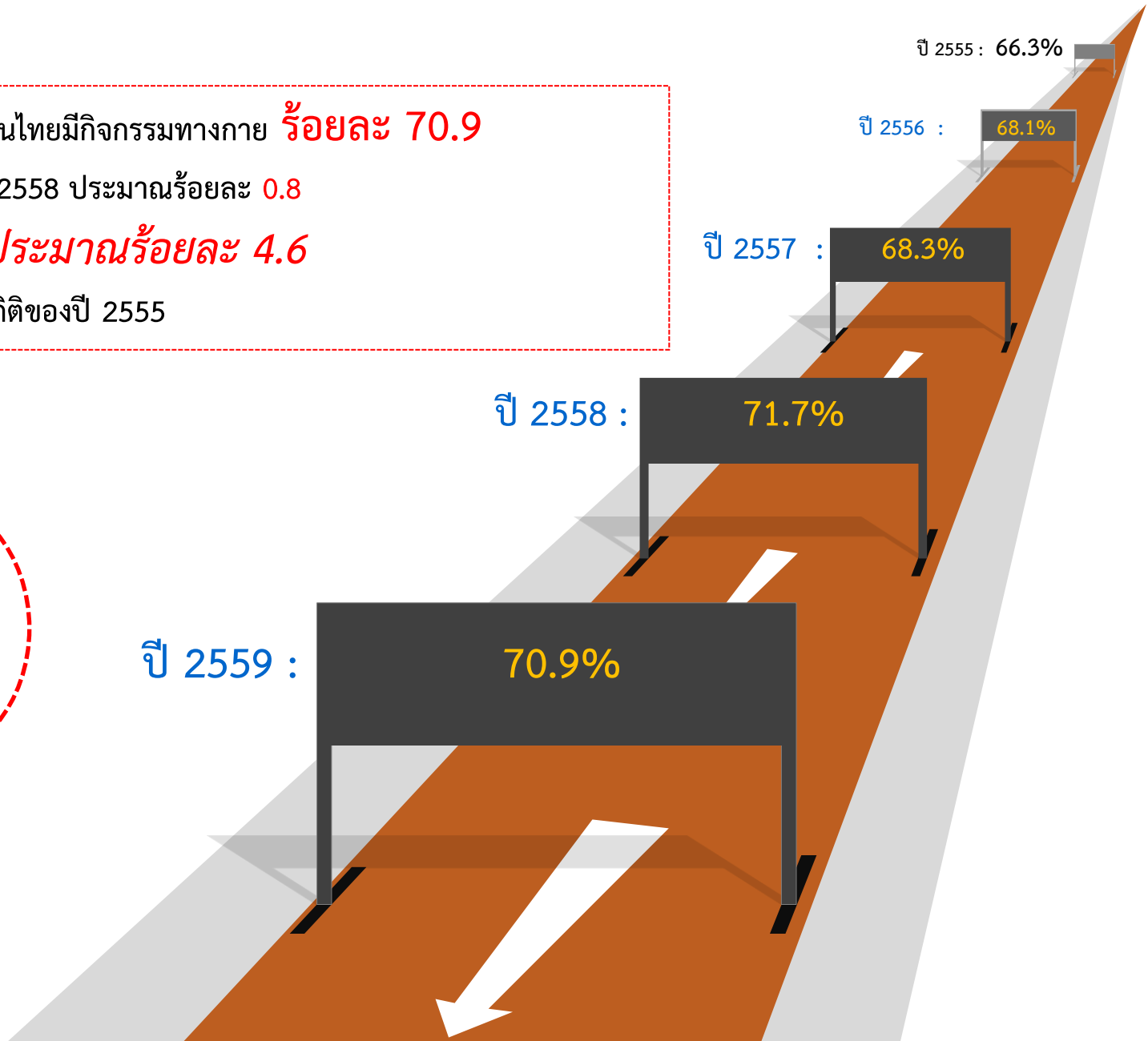
ปี 2557 :

68.3%

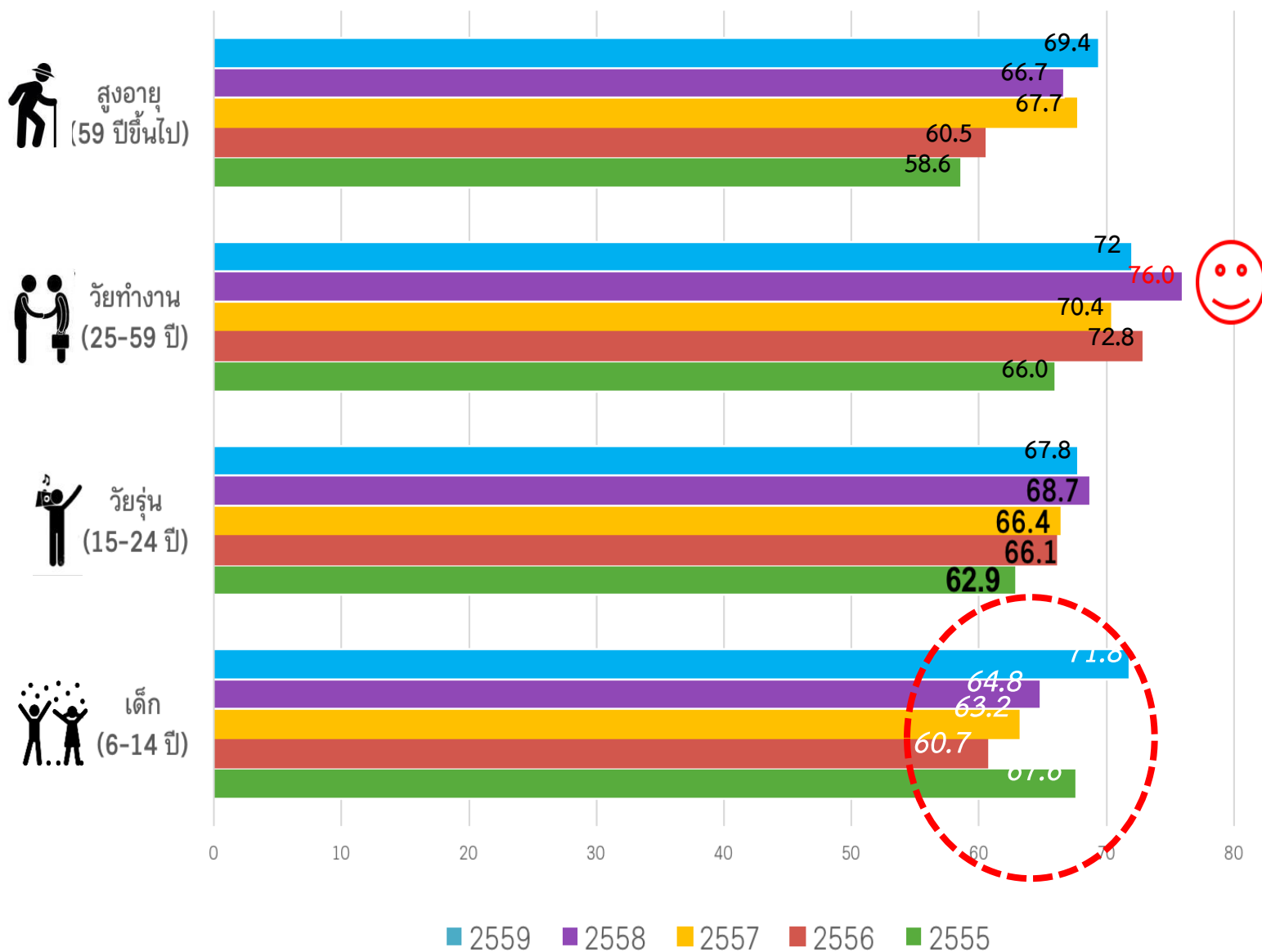
ปี 2556 :

68.1%

ปี 2555 : 66.3%

ร้อยละของคนที่มี กิจกรรมทางกายเพียงพอ ตามกลุ่มวัย

เพิ่มอัตราการมี

กิจกรรมทางกาย

1

เพิ่มสัดส่วนประชากรที่มี
กิจกรรมทางกายเพียงพอ 72%

2

พื้นที่สุขภาพระดับต้นแบบใน
พื้นที่และองค์กรเป้าหมายต่างๆ
7 พื้นที่

ลดอัตราชุกของภาวะ

น้ำหนักเกินและอ้วน

1

ลดอ้วนในเด็กวัยเรียน
ให้อยู่ในระดับ 11%

2

มากกว่า 50% ของกลุ่มเป้าหมาย
มีความรู้เท่าทันด้านสุขภาพที่นำไปสู่
การลดภาวะน้ำหนักเกินและอ้วน

VISION
Active Living
for All

MISSION
To promote healthy
lifestyle through
physical activity

เป้าหมายปี 2563

- เพิ่มสัดส่วน PA ของประชาชน ร้อยละ 80
- ลดอัตราชุกของโรคอ้วนในเด็ก ต่ำกว่าร้อยละ 10

(+) **Active People**

กิจกรรมทางกาย
ที่เหมาะสมทุกช่วงวัย

(+) **Active Place**

พื้นที่สันทนาการ
ในโรงเรียน สถานประกอบการ
ชุมชน สาธารณะ ทางสัญจร

(-) **Less Sedentary**

ลดเวลาของพฤติกรรมเนือยนิ่ง
จากการนั่ง การอยู่หน้าจอ
และการเดินทาง

เป้าหมาย 3 ปีของ PA

- เพิ่มอัตราการมีกิจกรรมทางกายประจำของคนไทยทุกช่วงวัย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ในปี 2563
- ควบคุมอัตราชุกของภาวะน้ำหนักเกินและโรคอ้วนในเด็กวัยเรียน

ประเด็นยุทธศาสตร์	1.การจัดการความรู้ นวัตกรรม และ สื่อ	2.พัฒนาขีดความสามารถของคนและเครือข่าย (Health Literacy - PA)	3. สร้างพื้นที่ต้นแบบสุขภาวะ	4. ขับเคลื่อนนโยบาย PA ทั้งระดับชาติและระดับพื้นที่	5.องค์รูกีฬาเป็นกลไกในการขับเคลื่อนกิจกรรมทางกายและเป็นองค์กรที่มีนโยบายปลอดเหล้าบุหรี่
ผลลัพธ์ ผลลัพธ์					
ช่วงวัย วัยเด็ก วัยทำงาน วัยสูงอายุ					
Setting บ้าน โรงเรียน องค์กร ชุมชน					
เครือข่าย เติ่น/วัง จักรยาน องค์กรกีฬา					
ระบบบริหารจัดการ					
ข้อมูล สารสนเทศ					
การสื่อสาร					
การสนับสนุน					
ติดตาม ประเมินผล					
ขับเคลื่อนนโยบาย					

เพิ่มอัตราการมีกิจกรรมทางกายที่เพียงพอ / ลดโรคอ้วน

- โครงการส่งเสริมกิจกรรมทางกายในชีวิตประจำวัน
- โครงการส่งเสริมการขี่จักรยาน

จุดเน้น & โครงการเด่น

เด็กปฐมวัย-วัยเรียน

- รณรงค์ Active Play ผ่านสื่อและกิจกรรม
- ร่วมส่งเสริมกิจกรรม PA หลังเลิกเรียน
- ส่งเสริมโรงเรียนต้นแบบจัดปัจจัยแวดล้อมเพิ่ม PA

ระดับ PA ที่แนะนำ

- โรงเรียนส่งเสริมการเดินและจักรยาน
- นวัตกรรมส่งเสริมกิจกรรมทางกายในโรงเรียน
- ส่งเสริมกิจกรรมทางกายในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์

หลักสูตร นวัตกรรมสำหรับขับเคลื่อน ร่วมกับ ศธ.

“ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”

หลักสูตรโรงเรียนส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกาย

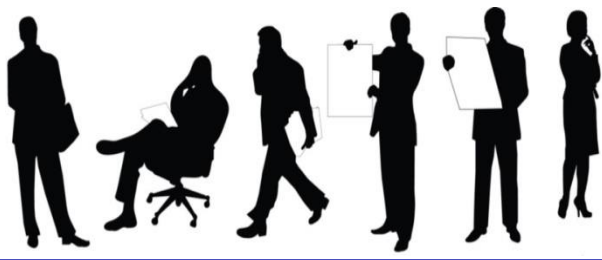
หลักสูตรโครงการเฉลิมพระเกียรติฯ เด็กไทยแถมใส่

หลักสูตรโพธิ์สัตว์น้อย ลูกขอพ่อแม่เลิกเหล้า

หลักสูตรโรงเรียนปลอดบุหรี่

หลักสูตรสุขภาวะทางเพศ (มัธยมศึกษา)

จุดเน้น & โครงการเด่น

วัยทำงาน

- รณรงค์ Live Healthier ผ่านสื่อและกิจกรรม
- สร้างต้นแบบ Active Workplaces
- ส่งเสริมชุมชนจัดการพื้นที่สุขภาพ
- ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ “เมืองปั่นได้ เมืองปั่นดี”

ระดับ PA ที่แนะนำ

BikeToWork

08.02.2016

- สนับสนุนกิจกรรมทางกายในพื้นที่ยุทธศาสตร์ตามช่วงวัย
- ส่งเสริมกิจกรรมทางกายในองค์กรและชุมชน
- คลินิกลดโรคอ้วนในโรงพยาบาล

งานสัมมนาสถานประกอบการ
สู่การเป็นองค์กรลดพุงลดโรค

08

08.02.2016

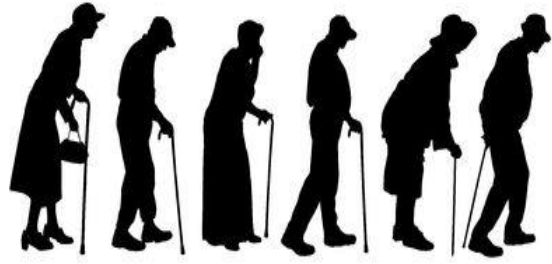

08.02

คู่มือลดพุงลดโรค

9 ขั้นตอนสู่การเป็นองค์กรลดพุงลดโรค

สสส องค์กรลดพุงลดโรค มหาวิทยาลัยมหิดล

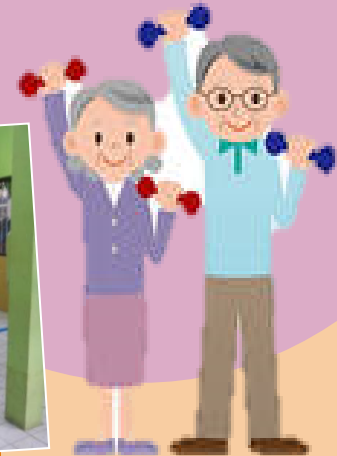
จุดเน้น & โครงการเด่น

วัยสูงอายุ

- สื่อสารความรู้ นวัตกรรม PA ในผู้สูงอายุ
- ส่งเสริมศักยภาพของ ชมรมผู้สูงอายุ

ระดับ PA ที่แนะนำ

At Least **150** minutes of moderate-intensity aerobic physical activity **Throughout** the week

- สนับสนุนกิจกรรมทางกายในพื้นที่ยุทธศาสตร์ตามช่วงวัย
- ส่งเสริมกิจกรรมทางกายในชมรมผู้สูงอายุ

